

Vraag nr. 261
van 27 juni 2002
van de heer JEF VAN LOOY

Afbakening kwetsbare gebieden – Methode

Op 15 mei 2002 gaf de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan het definitieve voorstel over de afbakening van kwetsbare gebieden. Hierdoor wordt, samen met de reeds in 1995 afgebakende zones, een oppervlakte van 311.252 hectare, of zo'n 46,6 % van de cultuurgronden in Vlaanderen, afgebakend als kwetsbaar gebied. Terwijl de oorspronkelijke plannen uitgingen van zo'n 57,7 %, werd dit later teruggebracht naar zo'n 55 %, om uiteindelijk na tussenkomst van minister-president Dewael te eindigen bij de huidige 46,6 %.

Hierbij rijst spontaan de vraag welke methodiek achter dit gegoochel met cijfers schuilgaat.

Ons inziens is deze beslissing onvoldoende gebaseerd op wetenschappelijke criteria. Dit is een louter politiek akkoord tussen groenen en liberalen, volledig ten koste van de Vlaamse gezinslandbouw. Vandaar dat ik de minister enkele zeer precieze vragen wil stellen. Vragen gebaseerd op reële voorbeelden, om aan te tonen dat de minister van Landbouw gewoon aan boerenbedrog doet.

1. We vertrekken van de vergelijking tussen de kaart met kwetsbare gebieden van 8 februari 2002 (55 %) en de uiteindelijke kaart van 15 mei 2002 (46,6 %). De kaart van 8 februari 2002 onderging ernstige wijzigingen op basis van geologische criteria en op basis van resultaten van oppervlaktewatermetingen. Maar wat is nu de precieze methodiek die hier gebruikt werd? Vandaar de volgende vragen.

- a) Welke zijn de exacte criteria die tot 8 februari gebruikt werden bij de afbakening van de kwetsbare gebieden en welke werden gebruikt voor de afbakening op 15 mei?

In welke volgorde werden deze criteria toegepast binnen de beslissingsboom?

- b) Is het waar dat er in de VHA-zones 211 en 220 telkens slechts één MAP-meetpunt aanwezig is (VHA : Vlaamse Hydrografische Atlas ; MAP : Mestactieplan)?

Is het waar dat deze MAP-meetpunten voldoen aan de criteria van de minister?

Waarom werden deze zones dan toch als kwetsbaar gebied ingekleurd? Heeft de minister haar beslissingsboom hier dan niet toegepast?

- c) Werd er voor de beoordeling van de meetpunten gebruikgemaakt van het 95-percentiel?

Professor Deketelaere, directeur van het Instituut voor Milieu- en Energierecht van de Katholieke Universiteit Leuven stelt dat deze regel (uit de drinkwaterrichtlijn) niet noodzakelijkerwijze toegepast moet worden in de nitraatrichtlijn.

En zo ja, waarom werd deze regel dan toch gebruikt?

Heeft de minister hierover juridisch advies ingewonnen?

Wat waren de conclusies?

Kan dit advies meegedeeld worden?

- d) Waarom werd de referentiemeetperiode voor de metingen verlengd?

Door deze periode aldus te verlengen, vallen in deze referentieperiode twee winterperiodes en slechts één zomerperiode. Het risico op een overschrijding neemt hierdoor toe, en toch kan niet voldaan worden aan het 95-percentiel.

Is dit geen voorbeeld van boerenbedrog?

Welke (meet)referentieperiode moet volgens Europa gehanteerd worden?

- e) Welke VHA-zones werden door de verlenging van de meetperiode kwetsbaar en welke werden hierdoor geschrapt als kwetsbaar gebied?

- f) Er werden bijkomende niet-MAP-meetpunten gebruikt.

Waar liggen deze nieuwe meetpunten (kan de minister de VMM-nrs. geven en de bijbehorende VHA-zones), en welke zones werden op basis van deze meetpunten kwetsbaar en welke niet (VMM : Vlaamse Milieumaatschappij)?

- g) Heeft men bij de interpretatie van de huidige MAP-meetpunten rekening gehouden met overstorten, huishoudelijke of andere lozingen ?

Bij welke meetpunten gebeurde de verrekening ?

En hoe is deze verrekening gebeurd ?

2. Op basis van goed gekozen criteria en een transparante beslissingsboom moet het mogelijk zijn om te komen tot een objectieve en eerlijke afbakening van kwetsbare zones. Toch zijn er in het huidige voorstel nog steeds hiaten. Hoe is het anders te verklaren dat vele MAP-meetpunten voldoen aan de door de minister gehanteerde criteria en dat hun stroomgebied toch als kwetsbaar gebied is afgebakend ?

- a) Wordt de boeren in deze gebieden niet onte-recht hun productiemogelijkheden ontnomen ?
- b) Hoe kunnen boeren gemotiveerd blijven bij deze onrechtvaardige beslissingen ?
- c) Welke MAP-meetpunten voldeden binnen de oorspronkelijke referentiemeetperiode (nov. 2000 t.e.m. okt. 2001) aan het 95-per-centiel en welke binnen de nieuwe verlengde referentiemeetperiode (nov. 2001 t.e.m. febr. 2002) ?

3. Bij mijn interpellatie van januari 2002 over de afbakening van kwetsbare gebieden heb ik met slides van meetresultaten uit de Noorderkempen aangetoond dat de afbakening hier niet correct gebeurd is (Handelingen Commissievergadering 104 van 29 januari 2002). In haar antwoord verwees de minister naar de nog komende hoorzitting. Maar ook tijdens deze hoorzitting kwam hierop geen antwoord.

Aangezien in de Noorderkempen de afbakening niet gewijzigd is, blijft de onduidelijkheid (onrechtvaardigheid) bestaan en wil ik de voornaamste vragen hier dan ook herhalen.

- a) MAP-meetpunt 80000 (Castelré) op het einde van de rivier "het Merkske" heeft in de oude en nieuwe referentiemeetperiode geen enkele overschrijding van de 50-milligram nitraatnorm. Stroomopwaarts bevinden zich op deze rivier nog twee VMM-meetpunten (niet-MAP-meetpunten) die ook geen enkele overschrijding vertonen.

Waarom werd het stroomgebied van het Merkske, toch zowat 2.000 hectare, als kwetsbaar gebied behouden ?

- b) Wat is de invloed van het AC-restaurant (inclus benzinestation) naast de E19, waar het afvalwater niet gezuiverd wordt, op MAP-meetpunt 79700 op de Hirkenloop ?

Is er een verklaring voor het zeer grillige verloop van de nitraatmeetresultaten aldaar ?

- c) Op de Heerlese Loop bevinden zich twee MAP-meetpunten. Meetpunt 79100 aan de Nederlandse grens meet het nitraatgehalte van het water dat Vlaanderen binnenkomt. Enkele kilometers verder stroomafwaarts bevindt zich meetpunt 79000, op het einde van het stroomgebied van de Heerlese Loop, voor hij verdwijnt in de veel grotere rivier de Mark.

Vanuit Nederland komt hier zeer dikwijls water met een hoog nitraatgehalte Vlaanderen binnen.

- d) Op de Blauwputtenloop-Leiloop bevinden zich drie meetpunten : het MAP-meetpunt 78500 en de VMM-meetpunten 78200 en 76800.

Hoeveel overschrijdingen werden hier vastgesteld tijdens de gehanteerde referentiemeetperiode ?

Als hier over de drie meetpunten het 95-per-centiel toegepast wordt, moet dit stroomgebied dan niet uit het kwetsbaar gebied gehaald worden ?

- e) De gemeente Rijkevorsel bezit ongeveer 3.000 hectare landbouwgrond. Er bevindt zich geen enkel MAP-meetpunt. Zowat 85 % van Rijkevorsel watert af via de Kleine Mark, waar op het einde van deze rivier zich een VMM-meetpunt bevindt. In de referentiemeetperiode werd hier geen enkele overschrijding vastgesteld.

Waarom worden deze 3.000 hectare dan als kwetsbaar gebied behouden ?

4. Het is ook belangrijk om nu al naar de toekomst te kijken. In het huidige voorstel zijn sommige gebieden onterecht afgebakend als kwetsbaar gebied. Hoe worden in de toekomst de rechten van deze boeren hersteld ? Door meer meetpunten te leggen per zone en deze

zones daarna te splitsen in kleinere gebieden, met in elk deelgebied minstens één meetpunt, moet men komen tot een rationeel werkbaar systeem, dat voor boeren motiverend, aanvaardbaar, betaalbaar en praktisch is.

- a) Door wie en hoe worden de bijkomende meetpunten afgebakend ?

Wanneer worden ze operationeel ?

Wie voert de metingen uit ?

Komt er een uitbesteding ?

Is er een mogelijkheid tot tegencontrole ?

- b) Welke methodiek zal er gevolgd worden om de grote, dikwijls niet-werkbare VHA-zones op te splitsen in kleinere, maar echte stroomgebieden ?

- c) Hoe dikwijls zal er in de toekomst gemeten worden ? Om de maand ? Om de twee weken ? Andere ?

Wie zal in de toekomst de oorzaak van de vervuiling opsporen ?

- d) Welke referentiemeetperiode zal worden gebruikt en wanneer zullen de voorliggende kaarten voor de eerste keer geëvalueerd en aangepast worden ? En wanneer krijgt de boer daaropvolgend dan een aangepaste bemesting opgelegd ?

5. Ten slotte is het ook belangrijk de gevolgde methodologie te vergelijken met de andere Europese landen.

- a) Welke zijn de criteria die in andere landen van Europa gebruikt zijn (worden) om de kwetsbare gebieden af te bakenen ?

- b) Zijn er voorbeelden in Europa waar dezelfde strenge beoordelingsmethoden gebruikt zijn ?

Zo ja, welke landen en welke criteria ?

- c) In welke landen wordt een oppervlakte-water- en/of grondwatermeetnet gebruikt om kwetsbare gebieden af te bakenen ?

In welk land wordt ook het 95-percentiel toegepast en welke landen hanteren een gemiddelde per jaar ?

Antwoord

1. a) Grondwater

De afbakening van de kwetsbare zones "grondwater" was gebaseerd op de gevoeligheid van de ondergrond. Hierbij werden die gebieden beschermd waar de nitraten het grondwater kunnen bereiken op zeer grote diepte (meer dan 20 m) en waar deze nitraten uiteraard absoluut niet thuishoren. Het betrof hier voornamelijk het zuiden (o.a. de heuvelgebieden) en het oosten van Vlaanderen.

Deze gebieden werden afgebakend op basis van de indeling van Vlaanderen in hydrogeologische homogene zones (HHZ), waarin verondersteld kan worden dat de verspreiding van nitraat op vergelijkbare wijze verloopt. Hoewel de nitraatrichtlijn een afbakening op basis van andere gegevens dan meetgegevens toelaat, werd dit voorstel niet in aanmerking genomen. Het resultaat is dat er op basis van het criterium "grondwater" niet bijkomend afgebakend werd.

Oppervlaktewater

Voor het afbakenen van de kwetsbare zones werd een beslissingsboom gebruikt die in de loop van de besprekingen enige wijzigingen onderging. De toegepaste criteria en de volgorde van hun toepassing worden hieronder verduidelijkt.

Beslissingsboom die tot de kaart van 8 februari 2002 geleid heeft m.b.t. aspect oppervlaktewater (criterium uit bijlage I, paragraaf A1 uit de richtlijn 91/676/EEG)

Het jaar waarop de evaluatie gebeurde, is de periode november 2000 – oktober 2001.

Per VHA-zone werden volgende stappen uitgevoerd.

- 1° Is er minstens één MAP-punt oppervlaktewater gelegen in de onderzochte VHA-zone ?

Neen => zie 3°

Ja

- 2° Is er een overschrijding van de 95-percentiel-norm van richtlijn 75/440/EEG (95-

percentiel 50 mg nitraat/l, 100-percentiel 75 mg nitraat/l) voor de gezamenlijke MAP-punten gelegen in deze zone ?

Ja => VHA-zone kwetsbaar

Neen => niet kwetsbaar

3° Is er minstens één ander VMM-meetpunt gelegen in deze zone ?

Neen => zie 7°

Ja

4° Is er een overschrijding van de 95-percentiel-norm van richtlijn 75/440/EEG voor de gezamenlijke VMM-meetpunten gelegen in de zone ?

Neen => niet kwetsbaar

Ja

5° Is de overschrijding mogelijk te wijten aan een RWZI-effluentlozing, een RWZI-overstort, een rioollozing en/of een bedrijfslozing ?

Ja => niet kwetsbaar

Neen => VHA-zone kwetsbaar onzeker

(RWZI : rioolwaterzuiveringsinstallatie – red.)

6° Is de mestdruk hoog in de onderzochte zone en vergelijkbaar met de mestdruk in de omliggende kwetsbare zones ?

Ja => VHA-zone kwetsbaar

Neen of onzeker => niet kwetsbaar

7° Kan op basis van onderzoek van de mestdruk in de onderzochte zone en in de omliggende zones en hun "kwetsbaarheid" op basis van metingen beoordeeld worden of de zone zonder meetplaatsen kwetsbaar is ?

Ja => kwetsbaar

Neen => onvoldoende gegevens

Beslissingsboom die tot de kaart van 15 mei 2002 geleid heeft m.b.t. het aspect oppervlak -

tewater (criterium uit bijlage I, paragraaf A1 uit de richtlijn 91/676/EEG)

De periode waarop de evaluatie gebeurde, is de periode november 2000 – februari 2002.

Per VHA-zone werden volgende stappen uitgevoerd.

1° Is er minstens één VMM-meetpunt gelegen in de zone ?

Neen => niet kwetsbaar (bleekblauw op de kaart)

Ja

2° Is er een overschrijding van de 95-percentiel-norm van richtlijn 75/440/EEG (95-percentiel 50 mg nitraat/l, 100-percentiel 75 mg nitraat/l) voor de gezamenlijke VMM-meetpunten gelegen in de zone ?

Neen => niet kwetsbaar (bleekblauw op de kaart)

Ja

3° Is de overschrijding mogelijk te wijten aan een RWZI-effluentlozing, een RWZI-overstort, een rioollozing en/of een bedrijfslozing ?

Ja => niet kwetsbaar (bleekblauw op de kaart)

Neen => VHA-zone kwetsbaar (donkerblauw op de kaart)

Onzeker

4° Is de mestdruk hoog in de onderzochte zone en vergelijkbaar met de mestdruk in de omliggende kwetsbare zones ?

Ja => VHA-zone kwetsbaar (donkerblauw op de kaart)

Neen of onzeker => niet kwetsbaar (bleekblauw op de kaart)

b) In de VHA-zones 211 en 220 is slechts één MAP-meetpunt aanwezig.

Deze zones werden afgebakend als kwetsbaar gebied op basis van de gehanteerde beslissingsboom.

- c) Er werd bij de beoordeling van de meetpunten gebruikgemaakt van het 95-percentiel.

Professor Deketelaere stelde dat de bepalingen van de Europese richtlijn 75/440 enkel van toepassing kunnen zijn op oppervlaktewaters bestemd voor de productie van drinkwater. De Europese Commissie is van mening dat de bepalingen over de toegelaten nitraatconcentratie uit die richtlijn wel degelijk van toepassing zijn – binnen het kader van de Europese nitraatrichtlijn – op alle oppervlaktewaters. Aangezien richtlijn 75/440 niet enkel de concentraties van 50 en 25 milligram nitraat per liter vaststelt als respectievelijk grenswaarde en richtwaarde, maar ook expliciet vermeldt hoe deze kwaliteitsdoelstellingen getoetst moeten worden op basis van een meetreeks, passen wij de 95-percentielregel toe. Die percentielregel speelt in het voordeel van de landbouwers. Op die manier werden een aantal zones waar slechts één of een beperkt aantal overschrijdingen van de norm van 50 milligram/nitraat per liter gemeten waren, niet als kwetsbaar afgebakend.

Gezien het standpunt van de Commissie en de veelvuldige jurisprudentie dienaangaande van het Europese Hof in Luxemburg, was bijkomend juridisch advies niet nodig.

- d) De referentieperiode voor de metingen werd verlengd omdat daardoor een kleiner aantal zones afgebakend moest worden volgens de gebruikte beslissingsboom en zodoende de inspanningen van de landbouwers inzake hun bemestingspraktijken maximaal gehonoreerd kunnen worden.

Het risico op overschrijding bestaat inderdaad in overbemeste zones, en het is precies de bedoeling van de richtlijn om deze af te bakenen als kwetsbaar. Uit mijn antwoord hierboven blijkt evenwel dat de verlenging van de evaluatieperiode globaal aanleiding gegeven heeft tot de afbakening van een kleinere oppervlakte. Dit sterkt dan ook de idee om ook de meest recente inspanningen van de landbouwers inzake bemestingspraktijken maximaal te honoreren.

De Vlaamse volksvertegenwoordiger insinueert dat ik de landbouwers bedrieg door tot een voor hen globaal gunstigere afbakening te komen door de verbeteringen van de oppervlaktewaterkwaliteit die nu reeds vastge-

steld worden in het veld, te laten meespelen. Ik blijf er voorstander van om de positieve vooruitgang geboekt in het meetnet duidelijk in de verf te zetten en te brengen als een positieve boodschap naar de landbouwers. Dit heb ik zelf meermaals kunnen doen sedert 2000.

De te gebruiken referentieperiode staat niet expliciet in de richtlijn vermeld. Aangezien er minstens een jaar gemeten dient te worden (minimaal om de vier jaar), leid ik daaruit af dat de referentieperiode minstens een jaar dient te bedragen.

- e) Geen enkele VHA-zone werd kwetsbaar door de verlenging van de evaluatieperiode.

De volgende negen zones werden in de uiteindelijke afbakening op basis van oppervlaktewaterresultaten geschrapt ten opzichte van de voorlopige afbakening gebaseerd op de beslissingsboom van 8 februari 2000 : 154, 222, 450, 612, 613, 623, 640, 650, 700.

- f) Alle meetplaatsen van het gehele VMM-meetnet waar nitraatmetingen gebeurden in de referentieperiode, werden in de beslissingsboom betrokken. Aangezien het over meer dan 1.000 meetpunten gaat, verwijs ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger naar de website van VMM en de VMM-jaarrapporten over de waterkwaliteit, waarin alle informatie over de ligging van de meetpunten gemakkelijk terug te vinden is. Door het inbrengen van niet-MAP-meetpunten kan het 95-percentiel nog meer toegepast worden.

In de uiteindelijke afbakening zijn nog vijf VHA-zones kwetsbaar op basis van meetresultaten van "gewone" meetpunten : 211, 220, 342, 344 en 560. De negen zones die geschrapt werden (cf. antwoord 1e), werden niet als kwetsbaar afgebakend omdat de combinatie van de goede resultaten van de gewone meetpunten (beïnvloed door de landbouw, maar ook door de andere sectoren) met de overschrijdingen in de MAP-meetpunten (bijna enkel beïnvloed door de landbouw) in die zones voldeed aan de percentieltoets, terwijl de resultaten van de MAP-meetpunten niet aan de percentieltoets voldeden.

- g) Ondanks de consensus in 1999 bleken gandeweg een zeer beperkt aantal MAP-meetplaatsen minder gelukkig gekozen te zijn.

Deze werden geschrapt uit het MAP-meetnet en voor sommige werd in overleg met de plaatselijke landbouwers een alternatief punt vastgelegd dat wel aan de criteria voldoet.

Tijdens het proces van overleg met de landbouworganisaties over de afbakening van kwetsbare zones werd door sommigen gezocht naar andere bronnen van nitraatverontreiniging die de overschrijding van de drempel op een aantal MAP-meetplaatsen veroorzaakt zou kunnen hebben.

Via telefonische en persoonlijke contacten met VMM-medewerkers, meerdere keren zelfs gevolgd door een gezamenlijk plaatsbezoek, heeft VMM kunnen argumenteren dat het aandeel van huishoudelijke afvalwaters in de nitraatverontreiniging nooit doorslaggevend kon zijn.

2. a) Zoals uit de antwoorden op vraag 1 reeds blijkt, is met het criterium "grondwater" geen rekening gehouden bij de bijkomende afbakening en is de beslissingsboom oppervlaktewater zeer transparant. Zowel in de nitraatrichtlijn, het mestdecreet als de beslissing van de Vlaamse regering wordt duidelijk gemaakt dat de omkeerbaarheid van de kwetsbare zones naar niet-kwetsbare zone kan op basis van onder andere meetresultaten die naar een gunstige toestand geëvolueerd zijn. Dit is bedoeld als een zeer stimulerend milieubeleid en op deze wijze worden geen productiemogelijkheden ontnomen. Bovendien kunnen landbouwers binnen kwetsbare zones gebruikmaken van derogatie indien hun teelten en percelen (algemeen of specifiek) het nodig hebben om extra bemest te worden.
- b) Zie a).
- c) Binnen de oorspronkelijke referentieperiode voldeden enkel die punten welke nooit de norm van 50 milligram nitraat per liter overschreden. Gedurende twaalf maanden worden immers nooit meer dan 20 monsters per punt genomen en kan dus ook niet minder dan 5 % van de metingen (1 op 20) de grenswaarde van 50 milligram nitraat per liter overschrijden. Enkel in het ontwerpscenario gebeurde de analyse per meetpunt, maar vanaf de eerste gesprekken tussen de landbouworganisaties en de milieubewegingen werd telkens de groep van (MAP-)meetpunten per VHA-zone beschouwd. De analyse van de percentieltoets per punt voor de ver-

lengde meetperiode werd om die reden nooit uitgevoerd. Het aantal meetpunten waar effectief 20 of meer monsters genomen werden in de evaluatieperiode van zeventien maanden, is echter vrij beperkt.

Zone 450 is een voorbeeld van een VHA-zone met maar één meetpunt, een MAP-meetpunt, dat een overschrijding vertoonde en dat door de verlenging van de evaluatieperiode aan 20 meetresultaten kwam, waardoor de zone in de finale afbakening niet als kwetsbaar in aanmerking genomen is.

3. a) Omdat op het ander MAP-meetpunt in zone 941 wel zeer hoge nitraatconcentraties voorkomen, en het stroomgebied van het Merkske behoort tot de zone 941 (zie ook beslissingsboom).
- b) Het bedoelde restaurant beschikt over twee zuiveringsinstallaties. Het effluent van één lozingspunt komt terecht in de Muntloop. Het lozingspunt van de andere installatie is ongeveer 700 meter stroomafwaarts van het MAP-meetpunt 79700 gesitueerd. De invloed van een gesuggereerde opstuwning is volgens VMM gering tot onbestaande, omdat ter hoogte van de weg, een 100-tal meter opwaarts, een verval (drempel van 20 cm) aanwezig is, waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat het water stroomopwaarts kan opstuw.

Zoals wel vaker op MAP-meetplaatsen, is er een hoge nitraatconcentratie in de winterperiode en een lagere in de zomer. In de zomermaanden staat de Hirkenloop vaak droog.

- d) 1° Het MAP-meetpunt 78500 vertoonde één overschrijding, de twee gewone meetpunten geen overschrijdingen.
- 2° Conform de beslissingsboom worden alle meetpunten binnen een VHA-zone beschouwd om te evalueren of een zone kwetsbaar is of niet. Voor zone 945 worden dus ook de twee andere MAP-meetpunten en de gewone meetpunten meegenomen. Zone 945 is in die zin speciaal dat het een zone betreft waar de oorspronkelijke MAP-meetpunten gevoed bleken met water dat vanuit Nederland komt. In overleg met de landbouwsector werden nieuwe MAP-meetpunten vastgelegd. In deze nieuwe meetpunten werden ook

overschrijdingen gemeten van de norm van 50 milligram nitraat per liter.

- e) Zoals uit de toegepaste beslissingsboom blijkt, is de afbakening gebeurd op basis van hydrografische zones, en niet op het niveau van de gemeentegrenzen.

4 a) Grondwater

Wat het grondwater betreft, worden het concept meetpunten en de eraan gerelateerde HHZ- en (sub-)VHA-zones, evenals de beslissingsboom voor het grondwater tot jaarlijkse bijkomende afbakening of tot jaarlijkse herziening van de nieuw afgebakende kwetsbare zones, momenteel wetenschappelijk getoetst.

Tegen eind september 2002 worden de resultaten van deze toetsing ter beraadslaging voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Oppervlaktewater

Voor oppervlaktewater worden de bijkomende meetpunten door VMM afgebakend na overleg met de landbouw- en milieuorganisaties. Alles wordt in het werk gesteld om de oppervlaktewatermetingen effectief te laten aanvangen in oktober 2002.

De metingen worden door of in opdracht van VMM uitgevoerd.

Wat de metingen betreft, wordt voortgewerkt door VMM op dezelfde wijze als sinds de oprichting van het MAP-meetnet, dit betekent een deel van de monsternemingen en analyses in eigen beheer en een deel uitbesteed aan erkende laboratoria.

Ik zou het toejuichen dat de landbouwers zoveel als mogelijk zelf ook nitraat bepalen in drainagewater, perceelsgrachten en ander oppervlaktewater in hun omgeving. Dit draagt zeker bij tot de motivatie.

De monsterneming en laboratoria moeten beschikken over een erkenning en zijn aan strenge controle onderworpen.

- b) Deze methodiek staat nu ter discussie.

VMM stelt voor om zones die nu reeds feitelijk bestaan uit twee of meer afzonderlijke delen, op te splitsen voor de toekomstige af-

bakeningen, alsook die zones welke duidelijk doorsneden worden door een hoofdloop of een kanaal, ten minste in die gevallen waar dit opportuun geacht wordt uit het oogpunt van landbouwareaal en/of -gebruiken.

In elk geval heeft de Vlaamse regering op 19 juli 2002 beslist dat zowel de meetpunten als de eraan gerelateerde zones HHZ en (sub-)VHA vastgelegd moeten worden.

c) Grondwater

Het is de bedoeling om, afhankelijk van de resultaten van de wetenschappelijke toetsing, in twee meetcampagnes per jaar te voorzien voor de filters in de oxidatiezone en één keer per jaar voor de filters in de reductiezone.

Oppervlaktewater

1° De huidige meetstrategie wordt voortgezet, te weten een maandelijks monsterneming plus een drietal bijkomende monsternemingen bij hoog debiet, zoals de nitraatrichtlijn het voorschrijft.

2° De oorzaak van de vervuiling zal worden opgespoord door de bevoegde diensten, namelijk de Mestbank, de Milieu-inspectie en alle andere bevoegde politiediensten. De meetresultaten van VMM, eventueel aangevuld op basis van bijkomende onderzoeken, kunnen de opsporing ondersteunen.

d) Grondwater

Wat het grondwater betreft, is het de bedoeling om tegen november 2003 twee reeksen meetgegevens ter beschikking te hebben.

Oppervlaktewater

Het voorstel is om het jaar oktober 2002 – september 2003 te gebruiken. De evaluatie kan dan gebeuren in de loop van november 2003.

- 5. a), b) en c) Nederland, Duitsland, Denemarken, Finland, Oostenrijk en Luxemburg hebben hun hele grondgebied als kwetsbare zone afgebakend, ondanks het feit dat de globale mestdruk er minder groot is dan in Vlaanderen. Het actieprogramma dat die landen uitwerken in het kader van de nitraatrichtlijn heeft betrekking op het hele grondgebied.

Frankrijk heeft een groot deel van het noorden van het land afgebakend en neemt zich voor ook het nog niet afgebakende deel dat grenst aan België eveneens af te baken. In Frankrijk worden 3.500 meetpunten geëvalueerd die vooral in bekkens liggen waaruit drinkwater onttrokken wordt. Twee derde van deze punten zijn grondwatermeetpunten. Onlangs (27 juni 2002, zaak C – 258/00) is Frankrijk veroordeeld voor het onvolledig afbakenen van kwetsbare zones wegens een verkeerde aanpak voor het criterium eutrofiëring. Men had een aantal types oppervlaktewater uitgesloten omdat in die wateren fosfor de limiterende factor voor overmatige algenbloei is. Deze redenering is niet gevolgd door het Hof in Luxemburg.

In de ontwerpafbakening die het Verenigd Koninkrijk eind 2001 publiceerde, werden voor oppervlaktewater de meetresultaten gebruikt van de representatieve meetpunten die in de periode 1996-2000 maandelijks bemonsterd waren. De 95-percentieltoets gebeurde voor de gegevens voor die vijf jaar. Voor grondwater werden meetgegevens van alle bestaande grondwatermeetpunten gebruikt. In Spanje werd bij koninklijk besluit vastgelegd dat de regio's verantwoordelijk zijn voor de afbakening en dat die dient te gebeuren conform de criteria vastgelegd door de nitraatrichtlijn.

In Italië zijn de afbakeningen uitgevoerd door de regio's. In een aantal regio's zijn hydrogeologische criteria gebruikt.

In een persbericht van de Europese Commissie van 2 juli 2002 wordt aangekondigd dat de afbakening van kwetsbare zones door Portugal en Zweden ontoereikend gevonden wordt. Er wordt aangekondigd dat de procedure dienaangaande aangevuld wordt met een met redenen omkleed advies.